

VERENIGING
"ORDE DER VERDRAAGZAMEN"

Kon. Goedgekeurd d.d. 22 februari 1958, nr. 58 — GEVESTIGD TE 'S-GRAVENHAGE

Giro no. 468874 t.n.v. de Penningm. der "ODV", DEN HAAG

Uitsl. voor verslagen en abonn. Dovenetelweg 57a 's-Gravenhage Tel: 68-45 41
Secretariaat: Graaf Willem de Rijkelaan 15 Leidschendam Tel: 070 - 275154

W E E K B L A D

22e jaargang nr.27

=====
nadruk verboden

=====
17 maart 1978

x in de kantlijn betekent de vraag

- " " " " het antwoord

Goeden avond, vrienden.

Wij zijn niet alwetend of onfeilbaar. Denkt zelf na. Ons onderwerp voor heden is van meer geestelijke aard en draagt de titel

D E E S O T E R I S C H E R I J K E N

= = = = =

Wat, zoals u zult begrijpen, niets met esoterisch armen te maken heeft. Wanneer je je n.l. bezig houdt met de esoterie en vooral met de geschiedenis en ontwikkeling daarvan, word je met enige wonderlijke verschijnselen geconfronteerd

Er blijken n.l. altijd weer een soort richtingen, verbonden, unies, te bestaan, die bepaalde inwijdingspraktijken volgen en daarbij uitgaan van een gemeenschappelijke wijze van denken.

U moet niet denken, dat de uitingen van dergelijke groepen altijd eveneens geheel esoterisch zal zijn. Een dergelijk esoterisch rijk heeft vaak bestaan tussen de priesterkasten van vele verschillende goden.

In de tijd van de perzen en babyloniërs was een dergelijke bond, berustende op wederkerige erkenning van denken en werkwijze, reeds erg machtig, terwijl voordien een soortgelijk rijk zich uitstreckte over het geheel van het huidige China en zelfs een groot deel van het huidige Indie.

Ook wanneer wij in de tijd dichterbij zoeken, treffen wij in deze dagen een dergelijk "rijk" van "ingewijden" aan in het werelddeel Afrika.

Ik meende dan ook, dat het aardig zou zijn eens niet alleen over enkele esoterische stellingen te spreken, maar ook de ontwikkelingen en achtergronden van de esoterie zelf te belichten.

Indien u daarvoor echter geen interesse zoudt hebben, kunt u mij nu nog opgeven, waarover u dan wel iets wilt horen.

Geen protesten? Daar gaan we dan.

De geschiedenis van het mensdom is wetenschappelijk slechts deels terug te vinden en te bewijzen, een groot deel kent men niet of slechts beperkt. Er zijn b.v. de fabelrijken Mû en Atlantis.

Deze rijken hebben overigens werkelijk bestaan, ofschoon veel van hetgeen daarover verteld wordt, in werkelijkheid nooit bestaan heeft en Atlantis zichzelf nooit bij deze naam heeft gekend.

Het interessante van deze beschavingen is voornamelijk, dat zij tot stand kwamen in een wereld, die in vele opzichten opmerkelijke verschillen vertoonde met de uwe.

Mû is een land, dat zich ontwikkelt in een tijd, dat oerwouden en moerassen het grootste deel van de wereld overspoelen, met uitzondering mogelijk van de vele sterk vulkanische gebieden.

Het is duidelijk, dat mensen die leven onder dergelijke kondities, een geheel andere visie zullen hebben op leven en dood dan u in uw wereldje pleegt te ontwikkelen. Wat echter mede betekent, dat hun gehele benadering van het bestaan, van goden en machten afwijkt van hetgeen nu voor u aanvaardbaar of zelfs maar voorstelbaar is.

Het is in een dergelijke beschaving, dat voor het eerst de mensen kennis verkrijgen, die gekombineerd kan worden met bestaande verschijnselen plus geloofswaarden en eigen ik.

Je kunt volgens de huidige normen niet spreken over een godsdienst, maar ook niet terecht over magie. Het is eerder een mengseltje van b.v. kruidkunde, oriëntatiemogelijkheden, kennis van vulkanische verschijnselen, paranormale zaken. Zelfs kennis over jacht, bestrijding van het gif van bepaalde dieren en planten en de wijze, waarop men dezen zonder groot gevaar kan gebruiken maken er deel van uit.

Om dit alles echter op een voor het ik aanvaardbare wijze te kunnen verklaren, zullen denkende wezens stellingen opbouwen. Wat geschiedt. Je kunt dan die stellingen wel doordesemen met allerlei goden en vreemde krachten, die onzichtbaar zijn, maar ondanks dit alles ben je in feite toch zelf het middelpunt van alles.

De esoterie begint eigenlijk te ontstaan op het ogenblik, dat de mens de wereld buiten zich probeert te verklaren en daarbij in steeds grotere mate een beroep begint te doen op zijn eigen - innerlijke - waarden.

Het is zo eenvoudig om aan te nemen, dat je esoterische stellingen en verklaringen voornamelijk vindt middels de filosofie en dergelijke benaderingen. Maar juist is dit niet. Bij dit alles speelt immers gevoelens een zeer grote rol. Er komen ook materiële waarden bij te pas, zo goed als erfelijke eigenschappen en ervaringen en overleveringen. Er komen zelfs geestelijke impulsen bij te pas.

Dit alles vormt op de duur een soort innerlijke hutsput, die dan weer uitkristalliseert in een reeks van stellingen, die half geloof, half filosofie, half ervaring zijn.

Wat 150 % wordt. Juist daarom is de esoterie in vele gevallen meerwaardig t.a.v. andere vormen van filosofische benadering.

Mû. kort omschreven, is - uitgaande van homo sapiens als de enige werkelijke mens - een pre-menselijke periode. In deze premenselijke periode bestaat echter reeds een zeer intens vooroudergelooft. Er bestaat daarnaast een verering voor bepaalde krachten en dieren. Bovenal is echter een associatie van groepen met iets, wat men het beste bestaansklassen zou kunnen noemen, opvallend.

Iets van deze wijze van denken is langere tijd in stand gebleven in Mongolië en meer nog in Amerika, waar wij nog tot na de komst van de blanken het geloof aantreffen aan de "geest van de totem", het bijzondere beschermde dier van de stam en daarnaast aan de eigen beschermgeest, die eveneens in dierengedaante verschijnt en de eigenschappen van het betreffende dier aan de vereerder overdraagt. De medicijn van de indiaan was hierop gebaseerd en zelfs de paar abstracties in het wampunschrift werden hierdoor veelal aangeduid: dieren.

In deze altijd reizende beschaving, opgebouwd uit vele trekkende stammen en volkeren,, ontstaan, zoals u mogelijk reeds weet, langzaamaan ook vaste vestigingen. Het zijn vaak kruispunten van gangbare paden, een soort marktplaatsen met een vlottende en steeds weer wisselende bevolking.

Het gevolg is een strijd tussen grotere belangengroepen, die niet meer alleen te maken heeft met het handhaven van een eigen jachtgebied, een eigen territorium, maar te maken heeft met bezit, alleenrecht op bepaalde bronnen van belangrijke stoffen.

Als gevolg hiervan ontstaat dan langzaamaan de atlantische beschaving. Volkeren, die aan visvangst doen en zich geheel of grotendeels met zeedieren plegen te voeden, worden onder de voet gelopen en vestigen zich, om aan uitroeiing te ontkomen, op eilanden.

Zon ontstaat een afwijkende reeks van opvattingen en gebruiken, die men wel een eiland-beschaving kan noemen. Maar een dergelijke vorm van leven heeft een bijzondere invloed op de wijze van denken. Je voelt je afgesneden van de rest van de wereld, die "minderwaardig" is. Zelfs nu, wanneer u gaat kijken op eilanden, zult u daar nog mensen aantreffen, die zich innerlijk superieur gevoelen aan alle anderen, die maar gewoon op het vaste land leven en zich bovendien, terecht of ten onrechte, in feite bijna onaantastbaar denken. Zelfs de engelsen in uw dagen vertonen nog enkele trekken van deze karakteristiek. Om maar niet te spreken over de ieren, die dit gevoel van bijzonder zijn en uitverkorenheid nog in veel sterkere mate schijnen te bezitten, hoe joviaal zij verder ook mogen zijn.

Deze eilandbeschaving verplaatst de belangstelling van de mens, vooral ook, omdat men in de eerste periode van ontwikkeling te maken krijgt met een eerste grote overstroming, die een groot deel der wereld treft, een soort zondvloed. Soort van, want er zijn er meer geweest, zoals u mogelijk eens hebt vernomen.

De begroeiing van de eilanden is minder, de atmosfeer bevat op de duur ook steeds minder waterdamp, zodat de zon meer en meer zichtbaar wordt en in het denken van de mens een grotere rol gaat spelen. De aandacht van magiër en gelovige richt zich meer en meer naar boven.

In het denken van de mensen spelen meer en meer lichtgeesten en zonnegeesten een rol. Het contact met entiteiten, die niet noodzakelijkerwijze eerst mens geweest moeten zijn, speelt in het atlantische rijk een toenemend belangrijke rol.

De ontwikkelingen hier voeren ook tot een poging in je zelf de eigenschappen te ontwikkelen en de kracht te vinden, waardoor je die lichtende geesten en beschermers zult kunnen ontmoeten.

Hierbij maakt de mens mogelijk voor het eerst zichzelf bewust tot instrument om zo andere krachten te kunnen aanroepen. Het is trouwens opvallend, dat in alle z.g. esoterische rijken vormen van mediamiciteit, paranormale begaafdheid, maar dan niet in de zin van het huidige spiritisme, een grote rol spelen.

Orakels zijn een direct uitvloeisel van dergelijke kulturen en denkwijzen. De ontwikkeling van paranormale vermogens, die b.v. in Egypte bijzonder sterk bevorderd werd, maar ook het aanzien bepaalde, dat je in bepaalde delen van het latere India genoot, vooral in Bengalen, staat in direct verband met de ontwikkeling van dergelijke esoterische scholen en bepaalt mede die visie van de mens op eigen wezen en het leven als geheel.

Indien wij dit alles als uitgangspunt willen nemen voor de esoterische richtingen of rijken, die in deze dagen nog bestaan, dan kan dit kort als volgt geformuleerd worden:

De basis van alle benaderingen is de stelling, dat de mens in zich een kracht en de mogelijkheid bezit, waardoor hij de werelden van andere levende wezens, geesten en goden kan beroeren en betreden.

Hij, die meester is van deze kracht in zichzelf, kan zich dermate verheffen, dat hij een peil bereikt, waarop zelfs de grote onzichtbare machten hem niet meer kunnen afwijzen. Hij wandelt met de goden, hij is zelf een soort halfgod.

Deze halfgod beschikt over de krachten van de natuur, is meester over t.m. een deel van de elementen. Maar wat meer is: hij ontwikkelt een kenvermogen, waardoor hij niet meer van de eigen zintuigen afhankelijk is voor waarnemingen, maar ver buiten t bereik van die zintuigen naar wens alles kan overzien, terwijl hij bovendien meestal echter met enige beperkingen - toegang heeft tot het verleden en dit kan overzien, evenals een deel van de toekomst.

Dit vormt de basis van het esoterische streven in de oudheid, waarbij u zult opmerken, dat het in feite vaak meer magische klinkt dan zuiver esoterisch volgens de huidige opvattingen.

Ik kan de moderne mensen dus wel begrijpen, die, na dit alles te hebben aangehoord, uit zouden willen roepen, dat de ware esoterie toch wel heel iets anders is. Zij vergeten daarbij echter, dat de esoterie, zoals u deze nu kent, zich grotendeels in Europa heeft ontwikkeld na 1200 n. chr., terwijl bepaalde stellingen en denkbeelden stammen uit India en daar eerst in verschijning treden rond 800 v. chr. En alles, wat er van de chinese filosofie naar het westen is gekomen zeker niet veel vroeger te dateren is dan rond 1700 v. chr. Want daar vinden wij de basis voor de leringen van Konfucius, die in het westen eerder en meer bekend werd dan de in China meer invloed hebbende Laotse.

Vanuit dit begin werd ook het taoïsme opgebouwd en indirect zelfs ook vele denkbeelden van het Zen, dat u zowel in als buiten het boeddhisme aan kunt treffen.

Hoe gaat het verder? Er ontstaan verschillende vormen van godenverering. Dezen verschillende vormen van godendienst hebben op hun beurt weer een zeer grote invloed op het esoterische denken, de beschouwing van eigen innerlijk en de wijze, waarop men zichzelf probeert te kennen en te benaderen.

Typerend hiervoor is aan de ene zijde het eengodendom, zoals wij dit in de bijbel aantreffen bij de joden. Een eengodendom, dat oorspronkelijk, en vergis u hierin niet, slechts door enkele zeer kleine groepen, die later tot stammen zouden worden, werd aangehangen. Het ging hierbij voornamelijk om enige zwervende stammen van 15 à 20 personen.

Deze mensen vereren die ene god in het begin vooral, om, dat zij zich daardoor menen te onttrekken aan de invloed van andere goden en de macht van hun verkondigers. Abraham aanbidt b.v. de ene god niet in de eerste plaats, omdat die ene god zich aan hem zo bijzonder heeft geopenbaard, maar omdat hij voortdurend in konflikt verkeert met de priesters van de maangod, die in Ur en andere steden in die omgeving de grootste invloed hadden.

Op een gegeven ogenblik stond hij voor de keuze om heel nederig heel grote en kostbare offers aan de god - en diens priesters - te offeren dan wel weg te lopen. En hij koos voor het weglopen.

Ik weet wel, dat dit enigszins anders klinkt dan in de bijbel geschreven staat. Maar dit waren de feiten. Het eengodendom gaat uit van een directe relatie tussen de mensen en de ene god. Het uitverkiezingsdenken speelt in het gehele eengodendom dan ook steeds weer een zeer belangrijke rol. Hierin is de groep uitverkoren, afstamming is in feite zelfs bepalend voor dit uitverkoren zijn.

Daarnaast kennen wij een reeks vormen van veelgodendom. Ik noemde zo even de maanpriesters van Ur. In een dergelijke denkwijze bepaalde een ingewijd worden in bepaalde geheimen in feite de uitverkiezing.

Denk nu niet, dat die uitverkiezing alleen maar een theorie was voor de mensen van die dagen. Men geloofde b.v., dat 'n priester, die was ingewijd in de riten van de maangodin, onsterfelijk was. Zijn lijk was alleen maar een achtergelaten mantel.

In Egypte zien wij deze denkwijze later nog verder uitwerken. Het lichaam wordt dan in feite een soort rustplaats op aarde, waarheen de ziel zal kunnen terugkeren, wanneer zij het in het hiernamaals niet naar haar zin heeft. Voor het eerst krijgen wij dan ook te maken met een splitsing in 3 delen van het geestelijk ik. Dit is, zover ik na kan gaan, een typisch egyptische stelling.

Ga je de stellingen van de ingewijden uit die tijd na, dan blijkt al snel, dat voor hen ontsterfelijkheid mede ontstaat als gevolg van verkregen kennis en inzicht. Bezit je deze waarden niet, dan is er voor jou geen werkelijk voortbestaan denkbaar. Bezit jij deze verworvenheden wel, dan ben je de sterkere t.a.v. alle krachten van de natuur en hun manifestaties. Dan zal het bewustzijn, dat je in wezen bent, ook voort blijven bestaan

Indirect lijkt dit afgeleid te zijn van het geloof in de voorvaderen, dat wij reeds in Mû aantreffen. Want daar reeds geldt, dat een voorvader, die beroemd is, aangeroepen kan worden om zijn nakomelingen raad te geven. Maar een mens, die nooit iets bijzonders heeft gedaan, kan niet opgeroepen worden; hij wordt vergeten en is werkelijk "dood".

Oorspronkelijk schijnen het vooral de gedachten van de mensen te zijn, die de voorvaderen in leven houden. Mogelijk vormt dit beginpunt mede een verklaring voor de dodengaven, die wij in zovele beschavingen aantreffen.

Ook een invloed vanuit Atlantis lijkt mij hierbij te onderkennen, daar methoden als het mummificeren van vooral belangrijke mensen en het hen meegeven van bepaalde voorwerpen, zowel in de beide Amerika's als in Azië en Europa voorkomen.

De rang en de plaats van de eenmaal ingewijde wordt mede bepaald door zijn vermogen bepaalde krachten op te wekken. De ingewijde is kennelijk niet alleen esotericus, maar daarnaast ook magiër. Deze beide begrippen zijn lange tijd zelfs niet van elkander te scheiden. Eerst veel later in de geschiedenis maakt men zeer duidelijk verschil, tussen hetgeen je innerlijk hebt bereikt en hetgeen je uiterlijk bent.

Het is duidelijk, dat in de oudheid bij het opbouwen van inwijdingsscholen voor leerlingen het bezitten van en het ontwikkelen van paranormale gaven van het hoogste belang is.

Men neemt aan, dat o.m. in Egypte zelfs een specifiek onderzoek plaats vond, waardoor men paranormaal begaafden kon ziften uit degenen, die zich voor het priesterschap aanmeldden.

Het gevolg was een uiterlijk priestertrijk - want de priesters bezaten hier altijd de werkelijke macht, ook al was de farao theoretisch het hoofd van de staat. Maar binnen het priestertrijk blijkt de werkelijke macht steeds weer in handen te zijn van degenen, die "wonderen" kunnen doen.

Maar kennelijk staan degenen, die "wonderen" kunnen doen, hier heel anders tegenover dan degenen, die dezen alleen maar kunnen aanschouwen. Ik meen, dat de strijdigheid, die bestaat tussen het als onverklaarbaar ondergaan van een mirakel en het zelf tot standbrengen daarvan, als een normaal deel van eigen bestaan, de aanleiding is geworden tot een steeds verdergaand zelfonderzoek juist van de ingewijden.

Ik denk hierbij aan b.v. bepaalde facetten in de Isis-cultus en aan bepaalde kloosters, die wel degelijk ook toen reeds hebben bestaan. Zelfs een inwijdingsklooster van Anubis heeft bestaan, waarin men voornamelijk de geheimen van de menselijke dood en de onsterfelijkheid probeerde te achterhalen.

Ik heb tot nu toe enkele wilde sprongen door de historie gemaakt, maar, zoals u zult beseffen, komen wij nu terecht in een wereld, waarin alles veel meer algemeen geordend is. Wij hebben te maken met rijken, waarin vaste regels worden gehanteerd en waarin vastomschreven goden worden geeerd. Naast Egypte kunt u in dit verband b.v. ook denken aan Babylon en de Middellandsezee-beschavingen als die op Cyprus en later in Griekenland.

Hier worden de goden eigenlijk meer en meer verhalen, hun belangrijkheid wordt in wezen kleiner. Zij zijn eerder

tot symbolen geworden, die men hanteert om eigen innerlijke wereld te verduidelijken en eigen optreden te rechtvaardigen.

Zelfs het godenspel, dat ook in Egypte een grote rol heeft gespeeld, verandert nu meer en meer van aard.

In het begin was het een magische gebeuren. Later wordt het eerder een schouwspel en dit schouwspel wordt grotendeels opgevoerd voor allen, die een priesterrang bezitten - leken mogen het merendeel van deze voorstellingen niet bijwonen.

Een klein deel echter wordt alleen gespeeld door en voor begaafden, mensen die als ingewijd gelden. Ik denk als voorbeeld aan de tocht over de levensrivier, die op een vijver bij een bepaalde Isistempel wordt nagespeeld.

Hier vooral worden de optredende goden meer en meer symbolen voor de innerlijke krachten van de mens. De mens gaat ook meer en meer zichzelf beschouwen als deel van een kosmos, of mogelijk zelfs als de kosmos zelve. De vraag, wat er zich zoal buiten hem afspeelt wordt steeds minder belangrijk dan de vraag, wat er in de mens gebeurt.

De inwijdingen, die wij nu zien en zich voort zullen zetten tot laat in de romeinse tijd door o.m. de canii, die honden, de bedenmonniken, berust in wezen nu op een afstand doen van de wereld buiten je om zo de innerlijke wereld beter te leren kennen

Het is een filosofie, waarin het verwerpen van uiterlijkheden als automatisch met zich heet te brengen, dat innerlijke waarden en krachten beter zullen worden beseft en beleefd, zodat de werkelijkheid, die voortvloeit uit de innerlijke mens en de daarin berustende krachten, voor een groot deel in de plaats kan worden gesteld van de wereld buiten je.

Wanneer u zich bezig houdt met de levens der heiligen, vooral met de heiligen uit de eerste dagen van het christendom, zo treft u ook onder hen enkele voorbeelden van deze wijze van leven en denken aan.

Tegenwoordig is men geneigd te stellen, dat een z.g. zuilen-heilige toch maar een soort vrome idioot moet zijn geweest, zoals b.v. Simon, de styliet. Maar deze man had zich van de mensheid afgezonderd tussen hemel en aarde om volledig ongebonden te kunnen bestaan. Het ging er hem niet om heilig te zijn of te worden om verdiensten te vergaren, maar vooral om te leren begrijpen, wat hijzelve was.

Vandaar ook, dat het verhaal over de adviezen, die hij naar beneden riep, wanneer er iemand kwam, die in moeilijkheden verkeerde, logisch is. Een houding, die overigens typisch is voor een ieder, die een werkelijke esoterische inwijding ondergaat. Want deze richt zich automatisch op het zo goed mogelijk in standhouden van herstellen van, bewaren van een vooral geestelijk evenwicht in zijn buurt.

Wanneer er iemand met een probleem in de buurt komt, is het alleen maar logisch dit zo goed mogelijk op te lossen, voor de uitstraling van een ongelukkige medemens de sereniteit verstoort, waarin de erkenning van het ik mogelijk wordt.

Maar ja, wanneer het christendom eenmaal de overhand krijgt in een deel van de wereld, wordt het daar natuurlijk wel moeilijker om de esoterie in de praktijk om te zetten.

Christenen erkennen slechts een enkele formulering van de waarheid.

Zodra zij de baas zijn geworden, herinneren zij zich, hoe vaak andersdenkenden tot hen hebben gezegd: je kunt kiezen tussen branden, hangen, of voor de leeuwen geworpen worden, maar je kunt natuurlijk ook even offeren aan de Goden en aan de Keizer. En als een echt blijk van christelijke naastenliefde proberen zij nu de arme heidenen met gelijke munt terug te betalen.

De vervolging van heidenen is mogelijk nog niet zo sterk als deze in latere dagen zal worden, maar wie geen christen is, telt toch niet meer mee. Wat wil zeggen, dat iemand, die zich bezig houdt met geheime wetenschappen, esoterie e.d., moet proberen zijn stellingen en kennis zodanig uit te drukken, dat zowel zijn wijsheid als hijzelf voor een ieder aanvaardbaar wordt.

Zo is er een man, die een groot deel van zijn leven besteed aan het publiceren van liefst 47 tractaten, die allen ten doel hebben aan te tonen, dat zijn wetenschap, nu als alchemie bekend, maar toen nog als magie beschouwd, in feite een uiting is van het christendom, omdat - zoals hij onder meer stelt: -

"God de Vader zich hierin openbaart en de werken van de Zoon hierdoor verheerlijkt worden". Wanneer je de man hoort praten, herinnert hij onweerstaanbaar aan een politicus, die streeft naar de vrede, maar gelijktijdig duidelijk maakt, dat het daarom allereerst noodzakelijk is defensie te versterken.

Maar de zo geuite behoefte om alles in zo christelijk mogelijke termen uit te drukken en tot deel van het ware christendom te verklaren, zal voor de verdere ontwikkelingen van de esoterie op uw eigen kontinent verder bepalend zijn.

De termen van het christendom worden dan ook steeds meer toegepast, ook wanneer het in feite gaat om zaken, die in zich allesbehalve christelijk zijn. Wanneer wij b.v. spreken over de verlossing van de geest, zo kunnen wij evengoed in de termen van de ouden spreken over de herboren Osiris, of denken aan de gave van een Prometheus, in plaats van het kruis als enig juist symbool te hanteren. Maar in uw dagen spreken wij, zoals in het verleden van het christelijke Europa over de Christusgeest. Wij spreken over een liefde, die zo groot is, dat het andere daardoor geheel onbelangrijk wordt, zodat het ik daardoor in feite contact krijgt met alle anderen.

Het gaat hierbij dan om een verruiming van eigen besef, tot je in staat bent alle anderen, die je beseft met al hun klachten en problemen, in jezelf op te nemen en hen zo vrede te geven.

Lange tijd is dit van belang geweest. In de eerste 6 à 7 eeuwen van het christendom kan men zelfs stellen, dat alle esoterische ontwikkelingen hierdoor min of meer werden bepaald.

Maar ondertussen speelt zich een nieuwe bewustwording af in het zuiden van Azië en het noorden van Afrika. Hier ontstaat de islam. Deze, in zijn uitingen, vergaart heel wat beelden en stellingen, die op het eerste gezicht voortkomen uit b.v. het jodendom of het christendom en in enkele gevallen zelfs eerder tot het boeddhistische denken schijnen te behoren.

Maar wanneer je even doordent, bemerk je: Vreemd. Hier is sprake van een rationele benadering. Hier is b.v. gebed niet alleen meer een geestelijke oefening, maar blijkt het gelijktijdig het voertuig geworden te zijn van lichaamsoefening en hygiëne.

De sociale wetgeving blijkt eveneens ingebouwd in de wet van de godsdienst en de koran is evenzeer een sociaal belangrijk werk als een godsdienstig leerboek. Lees de sure van de koe maar eens goed na. Hierin staat het belangrijkste van de wetten en u zult hieruit reeds kunnen konstateren, dat de gehele islam mede is gebaseerd op het naar buiten toe waarmaken van harmonie, het scheppen van rechtvaardige verhoudingen.

Dat dit alles door Hussein, maar in konkurrentie later ook door Ali heel anders werd uitgelegd, dan het bedoeld was, is niet de schuld van Mohammed. Opvallend in dit alles is b.v., dat christenen worden erkend, dat Maria, de moeder van Jezus ook door de islamieten als een heilige wordt beschouwd, terwijl Jezus zelf wordt beschouwd als een waar profeet, die optrad als voorloper van Mohammed, de ware profeet.

Door deze visie krijgt esoterie wederom een andere betekenis. Zij wordt wederom tot een innerlijke erkenning, waarin innerlijk weten en uiterlijke bereiking met elkaar tot een onvervreemdbaar geheel worden verenigd.

De wonderdoener speelt weer een rol, de kennis is weer belangrijk. Maar ook het vanuit jezelf "edel" zijn. Het zal u bekend zijn, dat, zeker in hun uiterlijk gedrag, vele van de kaliefen, de grootste vorsten, die uit de islam zijn voortgekomen en de leer en beschaving daarvan over een groot deel van de wereld hebben uitgedragen, edelmoedigheid en grootmoedigheid toonden. Waarbij u dient te beseffen, dat dit geldt volgens de normen van hun tijd en vanuit de achtergronden, waaruit de kalifaten zijn ontstaan.

Opvallend is, dat zij een grote bewondering hebben voor kunst in vele vormen, harmonie in hun omgeving beschouwen als een noodzaak en uitdrukken in hun bouwkunst. Wanneer u ooit in Spanje komt, moet u eens naar het Alhambra gaan. Daar kunt u op een voor een ieder duidelijke wijze zelfs nu nog zien, hoe harmonie en sereniteit in de bouwkunst van de moren een heel grote rol speelde.

De heersers moedigen ook alle onderzoeken aan. Grote sterrekundigen b.v. leggen in hun tijd en onder hun bescherming vele van de grondslagen voor de hedendaagse astrologie, maar verzamelen gelijktijdig gegevens, die ook nu nog een rol spelen in de astronomie.

De chemie wordt voor de eerste keer losgemaakt uit de magie, nader onderzocht en gerubriceerd en alle kennis van die dagen wordt samengebracht in, naar ik meen, 72 banden, die te samen de titel dragen "El Chymeia". Waaraan overigens de alchemie van de middeleeuwen zijn naam ontleent.

Zo wordt de titel voor de leer der reacties van stoffen tot de naam van een filosofie, die zich bezig houdt met het beïnvloeden van de wereld door middel van innerlijke krachten, waarin overigens vooral bij de Italianen ook bepaalde islamitische gedachtengangen een grote rol spelen.

Ook de kunst van het voorspellen blijkt nieuwe vormen aan te nemen. Ik denk hierbij aan zaken, die wij in de oudheid terug kunnen vinden, zoals het z.g. duiven- of kippenorakel in het oude Babylon en de vele andere vormen van Augurie, waarin het toeval een grote rol speelt.

Dezen vormen de basis van een nieuwe kabbala. Hier speelt vooral het hemelschrift een grote rol, dat reeds bij

de chaldeëen belangrijk was. Een wijze van hemelbeschouwing, die - reeds bekend in Ur - werd overgenomen door andere volkeren als de babyloniërs en, in sterk gewijzigde vorm, later ook door de egyptenaren, een aantal joden en bepaalde griekse denkers.

In dit sterreschrift wordt de wil en betekenis van de kosmos duidelijk door de wijze, waarop de letters gegroepeerd zijn en aan de hand van een cijferbetekenis, die bij de letters behoort kan oorspronkelijke de toekomst en de wil der goden, maar volgens latere opvattingen zelfs de aard van de kosmos zelf de mens geopenbaard worden.

Dit alles werkt echter naar buitentoe en buiten de mens. Zijn behoefte om één te zijn met de kosmos en deze zo te beheersen, is bij sommige mensen wel bijzonder sterk aanwezig. Daardoor gaan zij de uitleggingen en tekens ook naar binnen toe verklaren en ontstaat een mystieke kabbala, die stamt uit rond 1200 n. chr.

De verwerking van al dergelijke gegevens is voor Europa met zijn strenge christelijke achtergronden en heersers toch wel moeilijk. Uiteindelijk ontstaan verschillende scholen in twee tradities: de eerste is voornamelijk alchemistisch, de tweede voornamelijk ~~kabbalistisch~~.

De alchemistische esoterici houden zich, zoals ook vroeger in bepaalde scholen het geval was, bezig met o.m. mathematica-symbolen en symboolmagie. Maar zij proberen dit alles in christelijke termen uit te drukken en toch weer een christelijke betekenis te geven.

Zij worden de eigenlijke tempelbouwers, niet alleen omdat voor hen architectuur een bijzondere betekenis en waarde bezit, maar ook omdat zij vanuit zich loges tot stand brengen, die een deel van de oude principes wel vergeten, maar toch blijven streven naar een innerlijke harmonie, die door uiterlijkheden bevestigd wordt.

De loges van deze tijd wijken in vele opzichten af van de oude principes en de een zit wat dichter bij de waarheid, die in de oude leer verborgen was dan de ander. Maar allen gebruiken zij oude regels en methoden in het kader van een christelijke symboliek. Bij de maçons b.v. speelt een blad uit het boek der openbaringen altijd een zeer grote rol. Bij bepaalde andere riten zien wij, dat bijzondere aandacht wordt gericht op bepaalde delen uit het evangelie van Johannes.

Het christendom is in de vorm dus wel degelijk binnen gedrongen. Maar waarom gaat het de mensen in wezen? Het werkelijke doel is het bereiken van een innerlijke transformatie. In zoverre blijkt het oude geestelijke alchemisme, de esoterie der veranderingen nog steeds een rol te spelen:

"Ik moet mijzelf innerlijk veranderen tot ik harmonisch ben met de kosmos" of wel in de termen van de loge "een welbehouden steen ben." En om dit te kunnen bereiken, moet ik ook mijn eigen symbool kennen. Ik moet mijn innerlijke wereld leren kennen, moet leren begrijpen op welke wijze tussen mij en anderen - ongeacht verschillen in uiting en denken - een harmonie bestaat, een eenheid, van waaruit ik werken kan.

Een andere groep zou je in wezen kabbalisten moeten noemen, ofschoon zij daarnaast wel degelijk soms bepaalde alchemistische en zelfs magische trekjes overnamen.

Zij proberen voornamelijk, de aard van het wezen te bepalen door hergroepering van de gegevens. Ga je bij de alchemist uit van hetgeen je bent en hetgeen je moet zijn, bij de kabbalist ga je uit, van hetgeen je bent en de ware naam, de kosmische betekenis daarvan, die je moet leren kennen.

Deze groep krijgt invloed vanuit Spanje en Italië, mede door een later overbengen van bepaalde geschriften naar Parijs. Rond 1600 vinden de eerste publicaties plaats. Hieromheen ontstaan eveneens weer loges. Maar daarin speelt de ritus een veel belangrijker rol en is bijna kerkelijk, terwijl ook zaken, die aardbepalend heten te zijn, zoals astrologie, bijzondere nadruk krijgen. Bij de alchemisten werkt men ook wel met de astrologie, maar in het geheel van het streven heeft zij toch wel een minder bepalende rol.

De laatste groep krijgt bovendien in haar ontwikkeling steun van bepaalde groepen joodse kabbalistisch, waarbij vooral de hamburgse en de parijse school van betekenis blijken.

Maar zelfs de joods-kabbalistische scholen passen zich langzaam maar zeker vooral in hun benadering en formulering sterk aan de christelijke formuleringen aan. Wat trouwens ook wel nodig is. Want zonder dit kan men de christenen niets duidelijk maken en voor alle christendom is het van belang, dat men bij elke bestreving uit een erkend christelijk standpunt vertrekt.

Er zijn nu nog gegevens overgeleverd van de bijzonder op het christendom in kerkelijke zin gebaseerde beweging van kabbalisten. De Knights of Columbus in de Usa is hiervan tot in uw dagen een goed voorbeeld. Hierin kan men zelfs nu nog richtlijnen en benaderingen aantreffen, die behoren tot de christelijk kabbalistische school van Parijs.

Wat er met dit alles tot stand werd gebracht. Wel, er is een tweeledig rijk in esoterische zin tot stand gekomen. In de eerste plaats het rijk der innerlijke verbondenheid, een tot geestelijke eenheid strevende groep, waarbij verbondenheid en geestelijk eenheid het voornaamste doel zijn en daarnaast het z.g. verborgen priesterrijk, het rijk, waarbij de ingewijden leiding geven aan anderen, opdat zij door die leiding uiteindelijk de juiste vorm van leven vinden.

Er is dus een groot verschil. In het eerste geval gaat het om het werken aan jezelf om dan daaruit ook uiterlijke eenheid te bereiken. In het tweede geval gaat het vooral om het volgen van leringen en scholingen, waarbij het eigen oordeel minder belangrijk is, om aan de hand daarvan te komen tot een toestand, waarbij je het innerlijk ik gaat beleven en op de duur het verborgen priesterrijk met zijn bedoelingen en werkingen kunt volgen.

Deze scholen brengen overigens beiden de mens, mits zij juist gevolgd worden, tot een innerlijk besef, waarbij organisatie en wijze van uitdrukken onbelangrijk worden en innerlijke harmonie en verwantschap in wezen het enige vormen, dat betekenis heeft. Want alleen daardoor kan het ik zich projecteren in de anderen en zo ook zijn krachten overdragen aan anderen, terwijl men gelijktijdig kan leren uit het zijn van anderen, zonder hierbij het eigen ik te verliezen of te verminken.

Het is duidelijk, dat deze scholen voor de westerse mens van groot belang waren en nog zijn. Maar nu moeten wij toch nog even terug in de tijd. Want er is een periode geweest, toen de twee kronen van Egypte nog gescheiden waren en in het bovenrijk goden werden aanbeden, die wat doen denken aan b.v. Djamballa, die op het ogenblik nog soms wel vereerd wordt.

Hier specialiseert men zich op magische riten, waarbij het denken minder belangrijk wordt, maar op de duur een verliezen van jezelf mogelijk wordt.

De stellingen van deze school, want dat is het geworden, luiden: je moet jezelf in harmonie brengen met de kosmos. Je moet opgaan in alle krachten van de natuur, je verbonden weten met alle bezielende invloeden in het al.

Zang en dans spelen hierbij natuurlijk een grote rol. Geesten treden soms ook op als leiders en gidsen. Maar het meest belangrijke van deze weg is, volgens mij, toch wel, dat je haar niet alleen kunt gaan. Ook hier zijn wel priesters, die leiding geven en ingewijden, die het ver hebben gebracht in het beheersen van zichzelf, hun geest en de krachten van de natuur.

Maar altijd weer blijkt, dat het de gemeenschap is, die de kracht geeft, waardoor veel bereikt en erkend kan worden. Vandaar dat je in Afrika nog wel kunt horen, dat de belangrijkste magiërs altijd dié tovenaars zijn, die niet in een dorp wonen, "want hij is sterk genoeg om magiër te zijn op eigen kracht". De magiër, die in het dorp woont, heeft in feite het gehele dorp als krachtbron voor zijn werken en wel vollediger, naarmate hij de mensen van het dorp meer onder zijn invloed weet te brengen.

De bonden van dergelijke magiërs zijn al erg oud. Hun bestaan rijkt tot ver vóór christus en zelfs een deel van de oude maanverering, die men ook in Ur eens kende, leefde weer op nabij de westkust rond het jaar 800 n. chr.

Mensen met deze achtergronden en in sommige gevallen met inwijdingen of training in deze vorm van magie worden met vele anderen als slaven weggevoerd naar de Amerika's. Hierdoor wordt deze wijze, om jezelf te verliezen en zo het geheel te beleven - en macht over het geheel te krijgen - overgebracht naar 'n. kontinent, waar nog z.g. wilde indianen bestaan.

Deze indianen hebben een eigen wereldbeschouwing, waarbij zij middels riten o.m. proberen op te gaan in het voorgeslacht en daarnaast de onzienlijke wereld buiten hen proberen te ervaren als deel van zichzelf. In vele gevallen streven zij hun doeleinden na door middel van langdurige dansen, maar in minstens even zovele gevallen maakt men gebruik van roesveroorzakende middelen, om de begeerde staat van verbondenheid met het al te bereiken.

In vele gevallen is er sprake van een geheel andere benadering van de zaak, men gebruikt andere namen, beelden en symbolen, maar in wezen is er grote overeenkomst met het afrikaanse streven en denken.

Het resultaat van vermenging bij beide scholen is een toenemende onderlinge aanvulling van beide vormen van magisch beleven, waarbij - gezien de toestand waarin men zich bevindt - de magie een ongewoon belangrijke rol blijft spelen.

Een van de resultaten is de voodoo.

Toch zal een kenner toe moeten geven, dat deze voodoo, die negermagie heet te zijn, vele figuren omvat, die niet uit de oorspronkelijke negermagie stammen, maar eerder een vervormde weergave vormen van beelden, die vooral leefden in het indiaanse denken. De doodsgod is een daarvan. Maar ook de bezielende krachten van de natuur zijn op zijn minst van gemengde oorsprong. Een van de liefelijke krachten in de natuur is AZAZULI, die vruchtbaarheid, bescherming en vrede heet te geven.

Belangrijk met dit alles is wel, dat je ook in de riten van voodoo en daaraan herinnerenden christelijke sekten kunt leren je één te gevoelen met de krachten van de natuur, zodat je niet alleen meer leeft onder de bescherming van een dergelijke kracht of goedheid, maar er deel van wordt, de verpersoonlijking daarvan op aarde wordt.

Door het deel worden van de "godheid" of kracht beleef je de gehele wereld, de kosmos zelf. Zoals een van de volgelingen van deze weg het eens stelde: Wanneer ik één word met de geest, die mij soms bezielt, zing ik met de krekels, glijd ik door de bossen met de slang, ruis ik op de wind met de bomen en er is niets, wat mij vreemd is. De wet van alle dingen wordt mij dan duidelijk.

Wat een typische uitspraak is natuurlijk. Maar ook dit is duidelijk een vorm van esoterie. Want wij zijn deel van de kosmos. En als deel van de kosmos behoren wij tot alle dingen. Wij zijn niet slechts de eenling, die overal buiten en boven staat. Wij zijn een bestanddeel van het geheel en wanneer wij het geheel erkennen in onszelf, dan omschrijven wij de wereld en gelijktijdig onszelve plus onze functie in de totaliteit.

Wij komen ook langs deze weg tot een besef van eigen inhouden, eigen betekenis en zo ook tot een kennen van eigen krachten en noodzaken. En indien ik dit geen esoterisch resultaat mag noemen, weet ik niet, hoe dit dan wel te rangschikken.

Het zal u duidelijk zijn, dat ook deze ontwikkeling als scholingsmogelijkheid voor de mensen van groot belang is geweest en nog is. Maar er is nog een derde school ontstaan, die voornamelijk voortkwam uit hindoeïsme en boeddhisme.

Waarbij zij opgemerkt, dat het boeddhisme in feite een purificatie en ontwikkeling vormt van het hindoeïsme op ongeveer dezelfde wijze, als het christendom beschouwd kan worden als purificatie en ontwikkeling vanuit het jodendom.

De krachten, die voor de hindoe leven, zijn de bezielende krachten van alle dingen, zeker, maar daarboven troont ook hier de ene god, zich uitende in drie gedaanten.

De mens leeft in een wereld, waaromheen vele andere werelden gegroepeerd zijn. Zijn eigen wordingsgang, zich voltrekkende middels inkarnatie en reïnkarnatie - iets wat wij ook elders soms aantreffen - kan slechts bepaald worden door hetgeen de mens zelf is. De mens moet de weg vinden om zichzelf te zijn. Op het ogenblik, dat hij dit op juiste wijze is in relatie tot de wereld - iets wat de boeddhist uitdrukt in de paden - bereikt men een toestand, waarin alle weten en ervaren in het ik samenstroomt. De erkenning van alles in de tijd wordt voor het ik mogelijk en impliceert een toestand van daadloosheid en vervulling: Nirwana.

Vanuit deze school van denken stamt de neiging het ik niet slechts te leren kennen, maar vooral ook te beproeven. De mens, die meester is van zijn lichaam, zo meent men, zal gemakkelijker ook geheel meester van zijn geest worden. Want hij kan naar wens het juiste stoffelijke milieu scheppen voor zijn innerlijke bewustwordingsprocessen.

Mythen, sagen en verwrongen feiten geven weer, wat de wijzen, die zover komen, al niet kunnen presteren. Maar ga nu wat verder tot het nu steeds meer aandacht trekkende Zen. Dit is dezelfde school van denken, alleen heeft hier de verwerving van beheersing een grotere rol gekregen en dient zij te voeren tot een juistere en harmonischer erkenning van het Al.

Wanneer wij deze ontwikkelingen combineren met denkwijzen, die voornamelijk in China ontwikkeld werden, zoals de stelling, dat alles zijn vaste orde kent, zodat al, wat je te doen hebt, is, zo juist mogelijk te plaats te vervullen, waarop je nu staat, terwijl het zinloos is te streven om iets anders te worden. Een stelling overigens, die, enigszins anders geformuleerd, mede aan de basis ligt van het kaste-systeem in India.

De derde belangrijke school blijkt, wanneer je dit alles in ogenschouw neemt, te berusten om een overmeesteren van jezelf plus de stelling, dat je alleen zo de rust kunt vinden, waarin de totaliteit steeds meer beleefbaar wordt, waarbij altans vele leraren bovendien stellen, dat, zodra men dit punt bereikt, de totaliteit tevens een erkenbaar en overzienbaar deel van het eigen ik geworden is.

Al weer een vorm van esoterie, die zeer belangrijk kan zijn voor de ontwikkeling van de mensen en niet zoveel blijkt te verschillen, van hetgeen door anderen, vanuit een ander uitgangspunt, eveneens werd nagestreefd. Als voorbeeld geldt de door mij reeds genoemde st. Simón, de styliet. Maar een ander voorbeeld is ongetwijfeld een st. Antonius, die wegvlocht in de woestijn, maar daar door zijn eigen angsten en vrezen werd achtervolgd.

Alleen noemde hij het en noemen gelovigen dat natuurlijk de duivel, want je wilt voor dergelijke dingen zelf niet aansprakelijk zijn en ontkent dus een deel van je eigen wezen. Maar ja, zo zijn de mensen zelfs nu nog vaak. Wanneer zij iets goed doen, is Gods genade met hen, omdat zij deugdzaam zijn en wanneer zij iets verkeerd doen, dan is het de duivel, die hen dit heeft ingeblazen of aangedaan. En wanneer dit laatste op geen enkele wijze meer staande te houden blijkt, spreken zij over "God, die vooral hen beproeft, die Hij zeer liefheeft". Waarmede ik maar duidelijk wil maken, dat resultaat niet altijd verzekerd is en dat de vlucht voor eigen ik plus de verontschuldigen, die men daarvoor geeft, tot de menselijke folklore behoren.

Indien ik dit alles probeer samen te vatten - want tot nu toe heb ik u een soort historie van esoterische rijken of richtingen gegeven - zo probeer ik dit te doen in regels, die ook uw eigen wijze van esoterische streven kunnen dienen bevorderen of verklaren.

Allereerst: Niet de wereld bepaalt, wat ik innerlijk ben, doch ik zelf. Het beseffen, van hetgeen ik ben, bepaalt wel, wat ik voor de wereld kan zijn en wel onafhankelijk van het

oordeel, dat die wereld heeft over mij, mijn daden en denkwijzen.

In de tweede plaats: Wanneer ik in mijzelf besef, wat ik ben, ben ik in harmonie met het geheel van de kosmos. Ik zal dus één kunnen zijn met alle krachten, natuurkrachten of anderszins, die binnen die kosmos volgens mijn beseffen bestaan. Al die krachten manifesteren zich dan door mij, zoals ik mijzelf middels die krachten overal kan manifesteren.

In de derde plaats: wanneer ik besef, hoezeer ik met alle dingen verbonden ben, kan ik niet de wereld haten, zonder mijzelf te haten. Maar waar ik mijzelf liefheb, zal ik de kosmos, de wereld evenzeer liefhebben, daar het afwijzen of ontkennen van hetgeen rond mij is gelijktijdig een verwerpen betekent van iets, wat in mijzelf bestaat.

Indien u met die drie dingen rekening houdt, vindt u in dit gehele verhaal misschien nog wel enkele zaken, waaraan u iets hebt en waarmee ook u zelve iets kunt doen.

Hebt u kommentaar?

x
-

Mijn dank voor uw rede.

Ik ben dankbaar, dat er iemand dankbaar voor is. Vrienden, ik sluit mijn bijdrage nu af. Ik heb getracht u duidelijk te maken, dat er samenhangen te vinden zijn, die alle esoterische benaderingen en nog veel daarnaast begrijpelijk maken als deel van een historische ontwikkeling.

Daarmede wilde ik u gelijktijdig nadrukkelijk duidelijk maken, dat ware esoterie niet boven of buiten het menszijn staat, maar een normaal deel is van het menselijke leven en dat de wijze, waarop een mens esoterisch streeft, steeds weer geboren blijkt te zijn uit een ontwikkeling, die ook stoffelijk gevolgd kan worden, gebaseerd kan worden op datgene, wat de mensen van vroeger geweest zijn en doorgemaakt hebben.

Het is dus niet iets wat van buiten of boven de natuur stamt, maar een normaal deel van het menszijn. En indien ik u dit werkelijk duidelijk heb kunnen maken, is er al veel bereikt. Want te veel mensen denken, dat esoterie, evenals geloof, naar men beweert, een genade is, die men van buitenaf krijgt.

Maar een werkelijk geloof is een zekerheid, die je in jezelf vindt, vaak ongeacht de feiten. En werkelijke esoterie is een kennis omtrent jezelf, waardoor je juist kunt leven en werken in de wereld en met je eigen bestaan eerder vrede leert hebben.

Gezien deze konklusies, u voorgelegd, meen ik te mogen stellen, ondanks de vele mundane gegevens, wel degelijk een geestelijk onderwerp met u besproken te hebben.

Indien u dit minder goed bevallen heeft, zo moet u mij maar vergeven, dat ik van de gangbare paden ben afgeweken. Maar ik wilde mijn onderwerp eens langs een andere dan de galmende theoretische weg alleen benaderen.

Goeden avond.

-o-o-o-o-o-

Goeden avond, vrienden.

Bij het begin van dit tweede deel van de avond sta ik voor een moeilijke keuze: Zullen wij ons in de diepe wateren der filosofie begeven, dan wel zullen wij ons wat dichterbij de

oppervlakte ophouden en spreken over alles, wat een geest al zo kan beleven tijdens zijn kontakten met de mensheid? De keuze is aan u.

U kiest het laatste? Daarin speelt de spreekwoordelijke nieuwsgierigheid van de mens kennelijk een rol. U meent mogelijk, dat het een zeer opzienbarende gebeurtenis is, wanneer je als geest voor de eerste maal door moogt komen.

Helemaal waar is dat niet. In vele gevallen kom je immers door als een soort geestelijke stuntel. Mogelijk meen je op grond van vroegere ervaringen een menselijk lichaam te kunnen besturen en naar je hand te zetten, maar al snel voel je je als iemand, die, zonder noten te lezen, wel iets op een piano kan tingelen, maar zich opeens geplaagd ziet aan een groot orgel met drie regalen en ontelbare stemmen en registers. Je moet het wel proberen, maar waar je met diepe bas wilt donderen, trek je per ongeluk de vox angelica open en wanneer je tracht dit gepiep te redresseren, verval je opeens in een soort hoorngeschal.

Moeizaam worstel je zo over berg en dal het einde van je discours toe, maar al zullen de aanwezigen er mogelijk nog iets aan vinden, zelf heb je het gevoel, dat je nog geen duizendste hebt kunnen zeggen, van hetgeen je wilde voorbrengen en dat zelfs alles, wat je nog wel wist te zeggen, er heel anders uit is gekomen, dan je het bedoeld had.

Indien je heel erg stuntelt zijn er zelfs mensen, die menen, dat er een spotgeest doorkomt. Wees dan wat barmhartiger in uw oordeel, want er is wel degelijk een grote kans, dat het een leerling is, die probeert, al doorkomende, te leren, hoe je als geest met een menselijk lichaam, dat niet van jou is, om moet gaan en hoe je bovenal middels dit jou vreemde lichaam datgene, wat je wilt zeggen, op een redelijke wijze tot uitdrukking kunt brengen.

Dit nadrukkelijke verwijs naar de moeilijkheden, die er soms zijn, wilde ik u niet onthouden, al is het alleen maar om u in staat te stellen de wijze, waarop ik dit goede medium hanteer, naar waarde te schatten.

Ben je zover, dat je een medium redelijk kunt beheersen, dan zijn de eerste moeilijkheden ook wel goed overwonnen. Want een geestelijke les kun je als geest al gauw geven, ofschoon menige mens eerst de geest moet geven, voor hij kan beseffen, wat een werkelijke geestelijke les eigenlijk is.

In het begin gaat het gemeenlijk om betrekkelijk eenvoudige leringen, die in formulering en inhoud gebaseerd zijn op je vroegere geloof en denken - daar je deze termen nu eenmaal het gemakkelijkste kunt hanteren. Bovendien zal een kontakt met de stof bepaalde oude gewoonten tijdelijk weer op de voorgrond kunnen brengen.

Toch beseft je als geest, die doorkomt, nog niet, welke moeilijkheden er zoal kunnen rijzen. Dat ontdek je gemeenlijk eerst, wanneer je je orerende geestelijke onaantastbaarheid prijs geeft, door de mensen de kans te geven, vragen te stellen.

Heeft iemand iets te vragen, zo spreek je. En daar komen zij. Broeder, roept er een, moeten wij niet op aarde reeds leven als geesten? Wanneer je enige ervaring hebt, denk je goed over je antwoord na en zegt niet, wat het korste en meeste juiste antwoord zou betekenen: Waarom denk je, dat je dan op aarde leeft? Je zegt dus iets als: Wanneer u innerlijk zo

volledig geestelijk bewust bent geworden, dat de onbelangrijkheid van alle stoffelijke zaken voor u evident is geworden, dan zult u van de aarde vanzelf wel de nodige afstand nemen. Waarbij je maar verzwijgt, dat iemand, die een dergelijke vraag stelt, de nodige afstand zeker nog niet genomen kan hebben, daar hij anders wel een andere vraag gesteld zou hebben en waarschijnlijk zelfs niets te vragen zou hebben gehad.

Dergelijke moeilijkheden kun je gelukkig met enig verbaal geschuif wel meesteren. Maar dan komen de gewetensvragen. Zoals: Broeder, bestaat reïncarnatie?

Dan denk je onmiddellijk aan alles, wat je daarover al van collega's gehoord hebt. Want deze vraag schijnt een vast item te zijn op elk geestelijk programma. Dus roep je uit: zij is niet onvermijdelijk, maar bestaat en is helaas wel een feit, dat voor velen van ons nog noodzakelijk is.

Waarop onmiddellijk de klincher volgt: Dus u moet ook nog een keer inkarneren? Waarop je bij jezelf denkt.: Mijn hemeltje, dat is nog waar ook. Maar zeggen doe je dat zo natuurlijk niet. Je betoogt: wanneer mijn geestelijke toestand het onvermijdelijk, wenselijk of noodzakelijk maakt, dat ik in een stoffelijke vorm terug keer, zo zal ik dit ongetwijfeld doen.

Dat is dat, denk je dan. Maar ergens zit een handige toehoorder, die je toejubelt: zoudt u dan in onze tijd willen reïncarneren? Maar ja, je kunt moeilijk zeggen. nou, als het even kan inkarneer ik in een dergelijke rommel liever niet. Dus mompelt je iets van: gezien de hoogte van de inkomstenbelastingen in deze tijd, zou ik graag nog even willen wachten Wat dan gemeenlijk ook nog als een redelijk en beslissend antwoord zal worden aanvaard. Dat is het mooie er van.

Want niet geheel zonder humor verloopt het contact tussen geest en mens. Wanneer je trouwens enige tijd geest bent, ben je je er wel degelijk van bewust, dat het leven in de geest voor de meesten onder ons ook niet geheel ontbloomt is van onvolmaaktheden.

Een geest heeft natuurlijk weer andere onvolmaaktheden dan een mens. Wanneer een mens zich ontbloomt, kunnen hieruit vele soorten menselijke onvolmaaktheden duidelijk worden. Maar een geest, die zijn onvolmaaktheden en die van zijn wereld bloot wil leggen, blijft steken bij een hiaat in zijn denkvermogen. Er zijn dus verschillen naast overeenkomsten, afhankelijk van de soort onvolmaaktheid, waarmee u zich het liefste bezig houdt. En menselijk denken is ook niet volmaakt. Bij sommige filosofen puilen de filosofieën uit de rede als de vetrollen uit een korset.... Neem mij niet kwalijk.

Soms moet je iemand inleiden. Dat betekent, dat je de mensen moet voorbereiden op en bezighouden tot er iemand komt, die het beter weet dan jij. Maar dat kun je moeilijk gaan zeggen. Dus probeer je contact op te nemen met de betreffende spreker en enkele van zijn gedachten te vernemen, die je daarop de mensen voorlegt. Maar soms gaat dat niet op. Ik heb het kort geleden meegemaakt, dat ik op het laatste ogenblik een verzoek kreeg om iemand in te leiden. Ik wist van niets. dus heb ik met veel woorden niets gezegd, tot de spreker in kwestie

kwam. Opgevalen was het niemand, ik meende dus, dat ik in mijn opdracht aardig geslaagd was. Maar toen had je mijn collegas moeten horen. Zij meenden, dat ik er tenminste wat meer geestelijke gedachten in had kunnen leggen.

Nu heb ik wel geestelijken gekend, die dachten, Dat waren, hoop ik, dus geestelijke gedachten. Maar de vraag is, of een leek nu ook geestelijke gedachten kan hebben. Een vraagstuk, wat voor een geest nog veel moeilijker is. Want wanneer je eenmaal een geest bent, kun je kiezen tussen geestig en geestelijk. Maar alleen geestig zijn werkt op de duur vermoeiend en alleen geestelijk zijn werkt, volgens mijn beperkte ervaring verdovend. Dus probeer ik maar een gulden middenweg te kiezen door steeds weer het geestelijke en het volgens mij geestige met elkaar te vermengen. Wat moeilijker is dan het lijkt.

Maar wanneer je je eenmaal met mensen gaat bemoeien, kun je je niet beperken tot het geven van toespraken alleen. Dan blijkt al snel, dat je ook mensen moet helpen bij het overgaan. Wat de moeilijkheid bevat, dat je een ander de werkelijkheid van het sterven moet bijbrengen.

Wat die werkelijkheids is? Wanneer je doodgaat en je beseft het, dan denk je: goodbye for ever. En ja hoor, goodbye gaat en for ever blijft, ook al krijg je de kans niet, dit laatste besef in klanken om te zetten.

Wanneer je eenmaal overgegaan bent, ontdekt je bovendien, dat je nog steeds jezelf bent, ofschoon je wereld wel een tikeltje veranderd is. Maar toch niet zodanig, dat je op grond daarvan de aarde nu zo zonder meer kunt vergeten. Je ziet nog steeds grote overeenkomsten tussen jezelf en de wereld, die je achter laat.

Meestal ga je na enige tijd proberen het een en ander te leren in je nieuwe wereld. En dan ontdekt men opeens, dat het verschil tussen gelukkig zijn en ongelukkig zijn, zowel voor een geest als voor een mens maar ontzettend klein is.

Waarop je je meestal ook gaat afvragen, of je dit kleine beetje, dat het verschil vormt, niet op de een of andere wijze aan de mensen zou kunnen geven. En toch is het gelukkig maken van een mens heel wat. Pas als geest kun je de waarde daarvan geheel beseffen.

Zelfs een kleine vreugde, iets ontspanning, kan voor een ander betekenen, dat hij of zij langere tijd prettiger leeft, juister leeft, meer kan verdragen en anderen meer geluk geeft.

Na de overgang is het helpen en gelukkiger maken vaak moeilijker. Degenen, die over zijn gegaan, staren zich vaak blind op allerhande stoffelijke zaken. Men probeert a.h.w. alles van zijn stoffelijk bestaan te behouden, of tenminste grote delen daarvan mee te nemen.

Toch zijn er heel wat dingen, waarvan je kunt zeggen, dat je ze gelukkig achter kunt laten: die zwakke, stijve spieren, die altijd wat pijnlijke rug, die steeds weer wat harige tong in de morgen en al die andere verschijnselen. Zelfs dat gebit, dat nooit helemaal goed heeft gepast, behoef je niet mee te nemen.

Sterven betekent niet alleen maar, dat je verliest. Je wint er ook mee. En dat is in feite bij elke verandering zo. Wanneer een mens bang is voor verandering, is hij in wezen bang

voor zichzelf. Indien je jezelf kunt aanvaarden, zoals je bent en zoals je geleefd hebt, behoef je ook nooit bang te zijn voor de dood. Maar maak dat iemand maar eens duidelijk.

Zelfs op aarde zijn er van die mensen, die na een dergelijke uitspraak roepen: u hebt gemakkelijk praten. U hebt het al achter de rug. Ik pleeg dan te antwoorden: Zeker, maar vergeet dan niet, dat ik nu weer een hele eeuwigheid voor de boeg heb. Want zo is het uiteindelijk.

Op deze wijze probeer je de mensen duidelijk te maken, wat voor jou belangrijk is en iets van je ervaringen over te brengen. Waarbij ik op wil merken, dat u dit alles geheel aan uzelf te wijten hebt, want ik was eerlijk evenzeer bereid om diepzinnig te zijn.

Niet bepaald zo gaarne bereid als ik was om deze kleine egotrip te maken, maar toch, wanneer u mij gevraagd had, diepzinnig te zijn, zo ik zijn opgestegen tot in de diepste diepten van het psychische zijn.

Maar bedenk, dat ook z.g. diepzinnige vragen soms op zijn minst genomen onhandig zijn. Zoals de vraag die je wel meer krijgt: Hebt u dan een begrip van God?

Ik heb daarvan natuurlijk zelf wel enig begrip, maar ben er niet zeker van, dat dit ook een juist begrip is. En dan kan ik alleen diplomatiek zijn en reageren met een: Wanneer ik een volledig begrip daarvan zou hebben, zou ik hier, denk ik, niet zitten, want dan zou ik waarschijnlijk wel iets beters te doen hebben. Of, wanneer je vreest, dat een dergelijk antwoord in het verkeerde keelgat zal schieten, ga je op de technische toer met de vraag: Weet u precies, wat electriciteit is?

In 9 van de 10 gevallen schudt men dan van neen. Alleen de heel erg dommen denken, dat zij weten, wat het is. Ik heb er zelfs een gehad, die opmerkte: zeker, dat is dat spul dat je met een knopje inschakelt.....

Die heb ik toen geantwoord: Kijk, ik kan als met een knopje de werking en het licht van God inschakelen. Maar daarom weet ik nog niet, wie en wat Hij is. Ik hoop echter daar eens achter te komen. Waarmede men veelal dan wel weer vrede heeft.

Moelijkker wordt het, wanneer het zuiver geestelijk wordt. Want één ding moet u wel begrijpen: wanneer je je eenmaal met de kosmos en de mensheid bezig gaat houden, kun je het nooit bij praten alleen laten. Er zijn natuurlijk mensen, die denken dat dit wel mogelijk is, maar kloppen doet het niet.

Zoals ik al zei, help je dan in het begin vooral mensen, die overgaan, af. De kunst is allereerst hun aandacht te trekken. Ik probeer het meestal met een hallo, blij je te zien. Dat werkt meestal goed, behalve bij mensen, die meenden heel gewichtig te zijn. Die reageren vaak met een "ken ik u soms ergens van?" om zich dan meteen af te wenden.

Heb je contact, dan lok je de overgegang voorlopig even weg, opdat hij kan wennen en indien mogelijk breng je hem er toe te gaan rusten. Maar vaak willen zij hun eigen begrafenis zien. En dan ga je maar weer mee, want het hoort er ook bij. Het is in feite nazorg.

Als geest heb je natuurlijk nog meer te doen. Je probeert

te leren, je probeert degenen die in de schaduw verloren dreigen te lopen, weer op het goede pad te helpen. En dat heeft ook zo zijn problemen. Bovendien moet je leren, een betere spreker te worden en u meer dingen te zeggen, die van betekenis zijn op 'n wijze, die u begrijpt, aanvaardt en die u toch niet verveelt.

Daarnaast moet ik voor mijzelf nog veel beter leren beseffen, wat ik moet zijn, al is het maar om te ontkomen aan de noodzaak weer eens zo te moeten worden, als u nog bent. En om eerlijk te zijn is het een hele stimulans bij alle leren, wanneer je kunt hopen daaraan alsnog te ontkomen.

Als geest werk je dus, leer je en bovendien spreek je. En uit dit laatste leer je ook vaak veel. Want soms hoor je vragen, waarop je innerlijk reageert met een: waarom heb ik daar nu nooit aan gedacht...

Zoals die keer, dat iemand mij vroeg: wat is eigenlijk geluk? Ik kan als antwoord op een dergelijke vraag natuurlijk duizend dingen noemen, maar die zijn meer verschijnsel. Wat is geluk?

Ik heb geantwoord: geluk is een vorm van tevredenheid, die je in staat stelt steeds meer te worden voor anderen, ~~zelf~~, steeds meer het geluk te zijn. Waarmede ik duidelijk wilde maken, dat werkelijk geluk in mijn ogen een vorm van tevredenheid is, waardoor je even niet met jezelf bezig bent en zo voor een ander een bron van geluk kunt zijn.

Eerlijk gezegd meen ik, dat je, wanneer je het zo stelt, de essentie van het werkelijke geluk aardig benadert. Maar ik praat de tijd maar steeds verder weg en al te lang spreken is ook niet alles. Heeft iemand dus nog kommentaar?

x Kan het ook zo worden uitgedrukt: geluk is een meer-dimensionale belevenis?

- Geluk is zeker een belevenis, zelfs wanneer je er per ongeluk in trapt, maar meerdimensionaal? Wanneer je dat zegt, krijg ik het gevoel, dat je met een vreemd woord het probeert voor te doen komen, of je precies weet, wat het is, zonder dat je het je werkelijk voor kunt stellen. Ik zou liever zeggen: geluk is een beleving, waarbij je helemaal betrokken bent, zonder dat je helemaal aan jezelf denkt.

x Was u tevreden met uw eigen begrafenis?

- Ach, dat telt niet zoveel. Een begrafenis is geloof ik de waardigheid van mensen, die in de dood voor zich nog eens uit willen drukken, wat de levende voor hen is geweest. Daarom is het ook niet belangrijk, wat zij zeggen, maar wat zij gevoelen. Ik meen, dat de gevoelens, die men koestert over iemand, die is heengegaan de werkelijke lof zijn, die men iemand geven kan en gelijktijdig voor het ik de rechtvaardiging vormen voor de verbondenheid, die men met de persoon op aarde gevoelde.

Wat ons tot het einde van dit discours brengt. Ik heb u ondanks uw verwachtingen niet veel nieuws over onze wereld verteld: ik wil u de verrassing niet bij voorbaat ontnemen.

Wanneer u staat voor het feit, dat ook voor u het leven eens door de dood van aard verandert, wil ik u dit voorhouden: het is belangrijk zó te leven, dat je tevreden bent met jezelf, de wereld gelukkig is met je bestaan en je diep in jezelf een kracht voelt, waardoor je weet nog meer te kunnen worden.

De rest komt dan vanzelf. Goeden avond.

(sterk bekort)